

Tisková zpráva

Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků z Ukrajiny – podzim 2024

- ⊙ O vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se zajímá více než čtvrtina (29 %) českých občanů. Jde o dosud nejnižší zaznamenaný podíl zajímajících se.
- ⊙ Necelá desetina (9 %) občanů je pro možnost trvalého usazení se ukrajinských uprchlíků zde, další necelé dvě třetiny (64 %) upřednostňují pouze dočasné přijetí s následným návratem do země původu.
- ⊙ Nadále převládá názor, že jsme v ČR přijali více uprchlíků z Ukrajiny, než je země schopna zvládnout (60 %). V tom téměř třetina (31 %) si myslí, že jsme přijali uprchlíků mnohem více, a necelé tři desetiny (29 %) o něco více, než je ČR schopna zvládnout.
- ⊙ O málo více než polovina (51 %) Čechů si myslí, že se daří začleňovat ukrajinské uprchlíky do naší společnosti, dvě pětiny (40 %) veřejnosti si myslí opak.
- ⊙ Podle více než poloviny občanů (56 %) představují uprchlíci z Ukrajiny problém v kontextu celé ČR, pokud se ale zaměříme na místo bydliště, zde považuje uprchlíky za problematické výrazně méně (30 %) obyvatel.
- ⊙ Nejčastěji se s uprchlíky z Ukrajiny setkáváme na veřejných místech, což platí pro naprostou většinu Čechů (88 %). Mezi kolegy, přáteli nebo mezi spolužáky dětí má tyto uprchlíky přibližně vždy pětina obyvatel.

Zpracovala:
Monika Kyselá
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Tel.: 210 310 589; e-mail: monika.kysela@soc.cas.cz

V šetření, jež probíhalo v období od poloviny září do konce listopadu 2024, Centrum pro výzkum veřejného mínění dotazovalo sadu otázek týkajících se postojů české veřejnosti k přijímání uprchlíků z Ukrajiny.

Dotazovaní konkrétně vyjadřovali své postoje k přijímání ukrajinských uprchlíků vzhledem k možnosti jejich trvalého usazování se v České republice a názory na to, zda se daří, nebo nedaří začleňovat ukrajinské uprchlíky do naší společnosti. Součástí dotazování bylo i zmapování zájmu o aktuální vývoj okolo této situace.

Zájem¹ o aktuální vývoj situace kolem uprchlíků z Ukrajiny se v průběhu uplynulých téměř tří let výrazně snižoval. V období od jara 2022, kdy se pohyboval na úrovni dvou třetinové většiny (66 %), do podzimu 2022, kdy byl zaznamenan na úrovni 44 %, klesl o 22 procentních bodů. Následné šetření realizované v únoru a březnu 2023 pak naznačovalo, že tento pokles pokračoval i následně, i když už zdaleka nebyl tak ostrý, přičemž další výzkum z poloviny roku 2023 jeho pokračování nepotvrdil, nicméně pokles se následně obnovil a pokračoval v roce 2024. Podle výsledků aktuálního šetření o situaci uprchlíků z Ukrajiny zájem o toto téma je dosud nejnižší. Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, o aktuální vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se na podzim 2024 zajímala více než čtvrtina (29 %) českých občanů, v tom 8 % rozhodně a 21 % spíše, naopak nezájem vyjádřilo 71 % respondentů (o jedenáct procentních bodů více v porovnání s předchozím výzkumem), z nichž 23 % se o vývoj dané situace nezajímá rozhodně a 48 % se o něj nezajímá spíše.

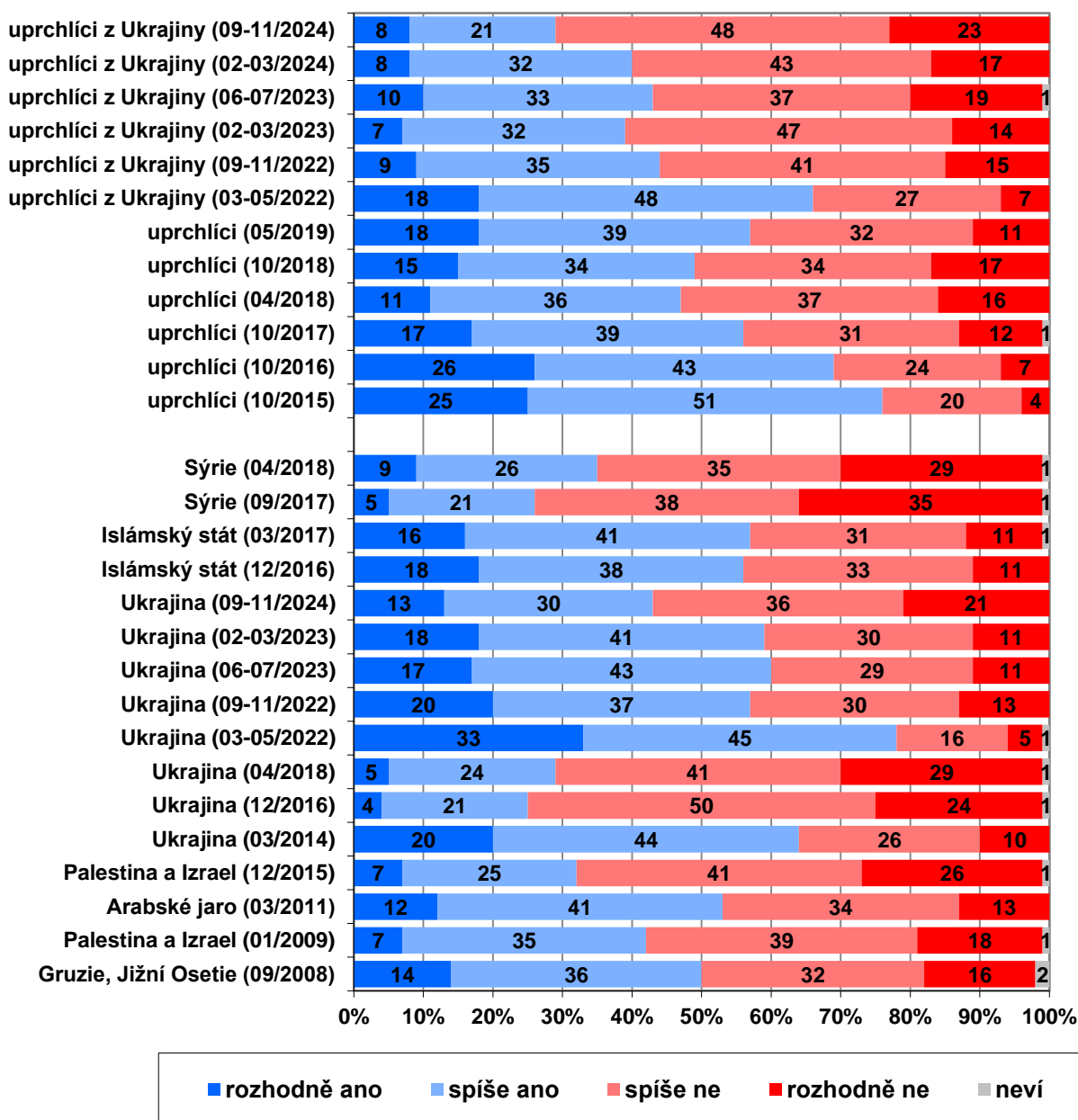
V dlouhodobém srovnání se zájmem o vývoj situace okolo uprchlíků obecně, který v kompletním přehledu nabízí graf 2, je patrné, že po prvotním vzepětí z jara 2022, které zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny postavilo velmi vysoko i mezi nejrůznějšími událostmi v mezinárodním kontextu, se tento takto specificky orientovaný zájem snížil a dostal se na úroveň, která je výrazně nižší, než jaký byl zájem o vývoj situace okolo uprchlíků obecně v letech 2015 až 2019.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o aktuální vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

Pokud srovnáme současný zájem o dění kolem uprchlíků z Ukrajiny s jinými událostmi ve světě, vidíme, že je zřetelně nižší ve srovnání se souběžně zjišťovaným zájmem o vývoj situace na samotné Ukrajině. Ve svém maximu pak zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny vesměs převyšoval zájem o jiné události v mezinárodním kontextu a i po svém zaznamenaném postupném poklesu zůstal srovnatelný se zájmem o vývoj situace v Sýrii nebo na Ukrajině, jak je zaznamenávaly výzkumy v letech 2016 až 2018.

Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se zvyšuje spolu s nejvyšším dosaženým vzděláním a s deklarovaným obecným zájmem o politiku. Velmi silně je pak propojený se zájmem o vývoj situace na Ukrajině.

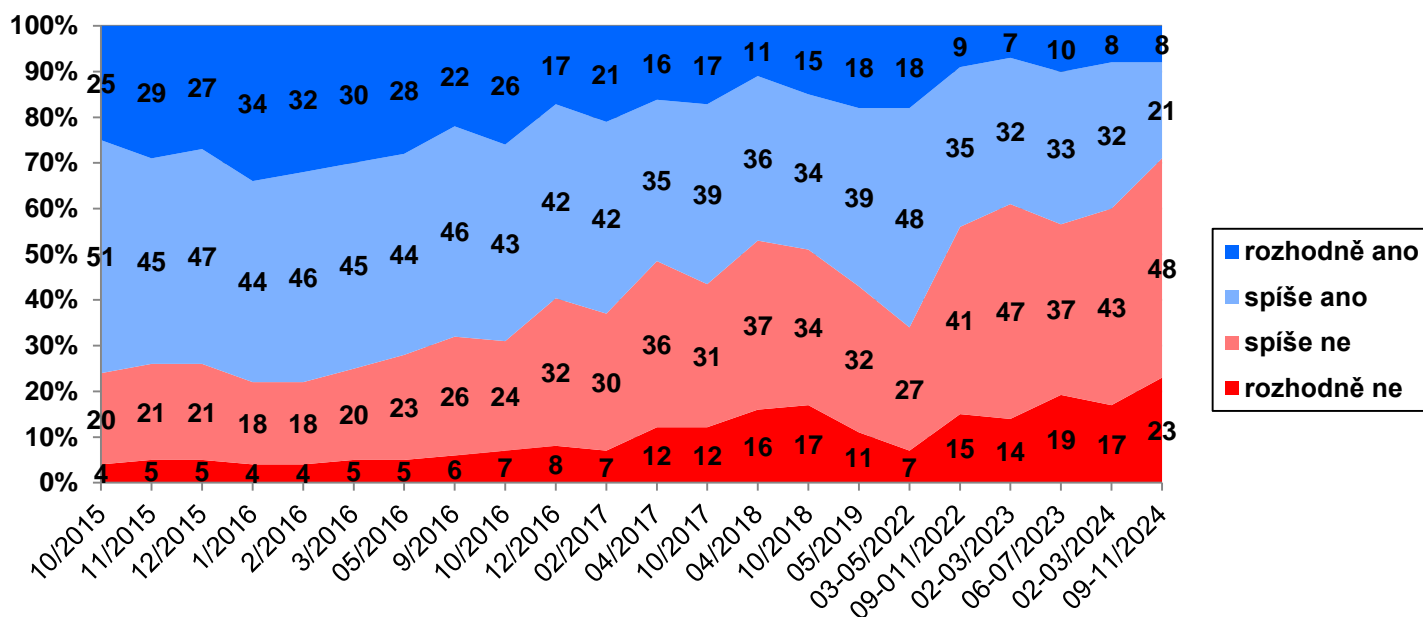
Graf 1: Srovnání zájmu o vybrané události (%)

Pozn.: Otázka pokládaná v období let 2015 až 2019 se týkala uprchlíků obecně.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

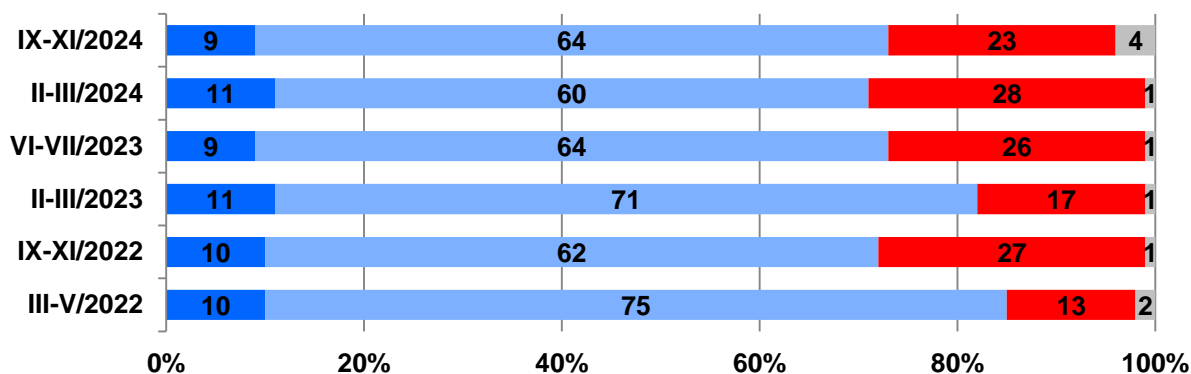
Graf 2: Zájem o aktuální vývoj situace okolo uprchlíků – časové srovnání (%)

Pozn.: Otázka pokládána v období let 2015 až 2019 se týkala uprchlíků obecně. Dopčet do 100 % je tvořen odpovědí „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 3: Postoj k přijetí uprchlíků z Ukrajiny² (%)

- Ano, měli bychom je přijmout a nechat je usadit se zde
- Ano, měli bychom je přijmout do doby, než budou schopni vrátit se do země svého původu
- Ne, neměli bychom přijímat tyto uprchlíky
- Neví

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

² Znění otázky: „Podle Vašeho názoru, měla by Česká republika přijmout uprchlíky z Ukrajiny? Ano, měli bychom je přijmout a nechat je usadit se zde, ano, měli bychom je přijmout do doby, než budou schopni vrátit se do země svého původu, ne, neměli bychom přijímat tyto uprchlíky.“

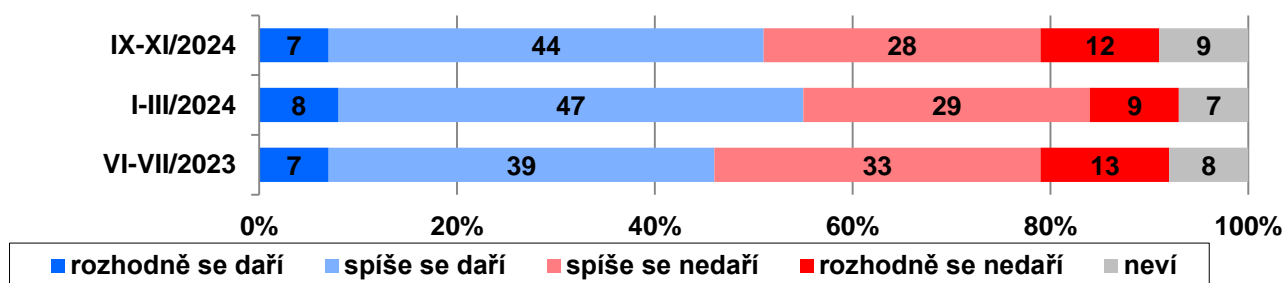
Respondentů jsme se dále konkrétně ptali na jejich názor na přijímání uprchlíků z Ukrajiny, a to v kontextu jejich případného trvalého usazení se zde, nebo možnosti pouze dočasného pobytu s návratem do země původu, jakmile to situace bude umožňovat (viz graf 3). Výsledky ukázaly, že necelá desetina (9 %) občanů je pro možnost trvalého usazení se těchto uprchlíků zde, další necelé dvě třetiny (64 %) upřednostňují pouze dočasné přijetí s následným návratem do země původu, jakmile bude takový návrat možný, a méně než čtvrtina (23 %) si myslí, že bychom zde uprchlíky z Ukrajiny neměli přijímat vůbec. Výsledky jsou meziročně podobné.

Vstřícnost ve vztahu k přijímání uprchlíků roste spolu se zvyšujícím se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání, s rostoucí spokojeností s politickou situací, s rostoucí spokojeností s vlastním životem, s rostoucím příjmem a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti. Kromě toho vykazuje i pozitivní korelaci se zájmem o vývoj situace v souvislosti s ukrajinskými uprchlíky a o vývoj situace na Ukrajině obecně. Pro trvalé přijímání uprchlíků z Ukrajiny jsou častěji mladí lidé ve věku od 20 do 29 let, studenti, absolventi vysokých škol, dotázaní z větších měst s populací od 50 tisíc výše, Pražané, lidé důvěřující vládě či prezidentovi, voliči vládních stran a ti, kdo se rozhodně zajímají o vývoj situace na Ukrajině nebo o situaci okolo uprchlíků z Ukrajiny. Naopak proti přijímání uprchlíků z Ukrajiny se ve zvýšené míře vyslovovali dotázaní se středním vzděláním nebo vyučení bez maturity, lidé nespokojení se současnou politickou situací, ti, kdo životní úroveň vlastní domácnosti hodnotí jako špatnou, ti, kdo se nezajímají o vývoj situace na Ukrajině, a ti, kdo se rozhodně nezajímají o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny.

Následující otázka se zaměřila na to, nakolik se naši společnost daří, nebo nedaří začleňování ukrajinských uprchlíků. Výsledky zachycené v grafu 4 ukazují, že více než polovina (51 %) si myslí, že se to daří, přičemž 7 % říká, že se to daří rozhodně, a podle dalších 44 % se to daří spíše. Dvě pětiny populace (40 %) si ovšem myslí opak, přičemž podle 28 % se začleňování ukrajinských uprchlíků spíše nedaří a podle 12 % se rozhodně nedaří. Dalších 9 % dotázaných se nedokázalo rozhodnout a zvolilo odpověď „nevím“. Oproti předchozímu šetření z jara 2024 pozitivní hodnocení (rozhodně a spíše se daří) mírně pokleslo, když zaznamenáváme pokles podílu těchto odpovědí o 4 p.b.. Nadále je ale hodnocení lepší než v létě 2023.

Podrobnější analýza ukázala, že hodnocení zdařilosti začleňování ukrajinských uprchlíků do naší společnosti se zlepšuje spolu se zvyšujícím se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání, s rostoucí spokojeností s osobním životem, se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti, se zvyšující se spokojeností se současnou politickou situací, s rostoucím zájmem o vývoj situace na Ukrajině i o vývoj situace okolo ukrajinských uprchlíků, s rostoucí důvěrou vládě či prezidentovi, s rostoucí podporou kroků vlády na podporu Ukrajiny a s narůstající vstřícností k přijímání uprchlíků z Ukrajiny. S rostoucím věkem se hodnocení zdařilosti začleňování uprchlíků do naší společnosti naopak mírně zhoršuje. Relativně příznivější hodnocení se objevuje u voličů vládních stran, naopak kritičtější jsou rozhodní nevoliči.

Graf 4: Nakolik se daří, nebo nedaří začleňování ukrajinských uprchlíků do naší společnosti (%)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

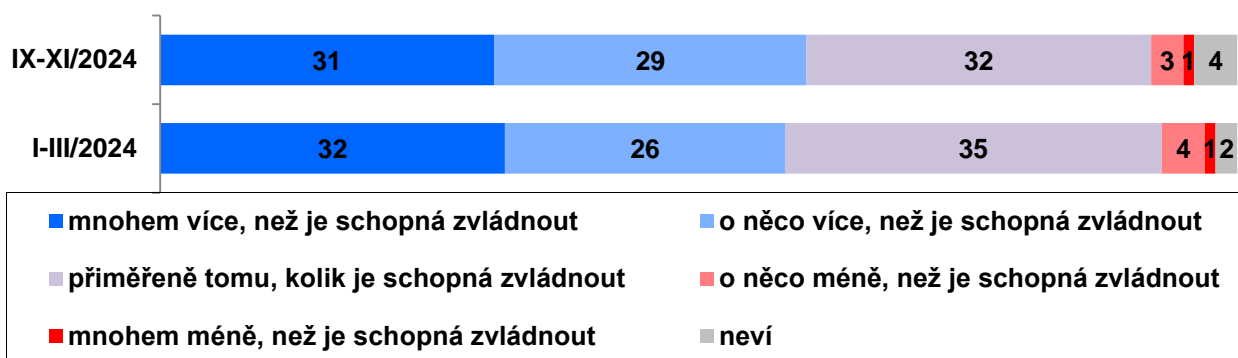
³ Znění otázky: „Daří, nebo nedaří se naší společnosti podle Vás začleňovat uprchlíky z Ukrajiny? Rozhodně se daří, spíše se daří, spíše se nedaří, rozhodně se nedaří.“

Zařadili jsme také otázku na vnímanou přiměřenost počtu dosud přijatých uprchlíků z Ukrajiny. Z grafu 5 je zřejmý převládající názor, že jsme uprchlíků přijali více, než je ČR schopna zvládnout (60 %). Téměř třetina (31 %) zastává názor, že jsme přijali mnohem více uprchlíků, než je ČR schopna zvládnout, a téměř tři desetiny (29 %) si myslí, že jsme uprchlíků z Ukrajiny přijali o něco více, než jsme schopni zvládnout. Přibližně další třetina (32 %) vnímá situaci jako přiměřenou a 4 % zastávají názor, že jsme přijali uprchlíků méně, než by ČR mohla zvládnout. Zbývající 4 % zvolila odpověď „nevím“.

Při srovnání výsledku s výzkumem z jara 2024 vidíme mírné, statisticky nevýznamné, zvýšení podílu lidí, kteří mají za to, že jsme uprchlíků přijali více, než je ČR schopna zvládnout (nárůst o 2 p.b.), což do určité míry koresponduje s výše uvedeným mírným poklesem podílu lidí, spokojených se začleňováním uprchlíků do české společnosti, ve stejném období (jaro – podzim 2024).

Lidé, kteří mají za to, že jsme přijali mnohem více uprchlíků, než je zvládnutelné, jsou častěji ti se základním vzděláním či střední školou bez maturity, méně spokojení se svým životem, se špatně hodnocenou životní úrovní své domácnosti a nespokojeni s politickou situací. Lidé, kteří mají za to, že je v ČR více uprchlíků z Ukrajiny, než je možné zvládnout, jsou v souladu s tímto vnímáním situace také častěji proti přijímání uprchlíků. Naopak lidé, kteří vnímají množství přijatých uprchlíků jako přiměřené, jsou častěji pro možnost jejich setrvání v zemi nastálo.

Graf 5: Přiměřenost počtu přijatých uprchlíků z Ukrajiny⁴ (%)

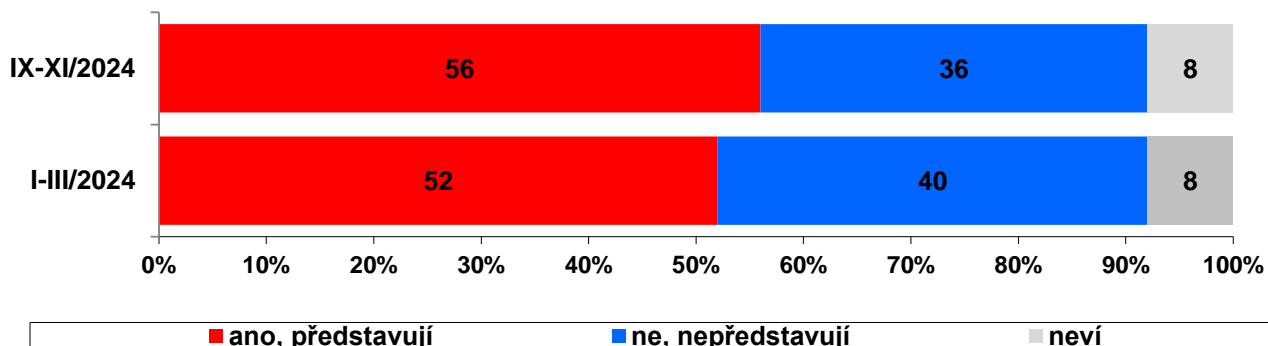
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Dle grafu 6 uprchlíci z Ukrajiny představují problém z perspektivy celé ČR podle více než poloviny dotázaných (56 %). Více než třetina hodnotí situaci opačně, když uvádí, že tito uprchlíci pro celou ČR problém nepředstavují (36 %). Zbývajících 8 % nedokáže situaci posoudit a volí odpověď „nevím“.

Oproti výsledkům ze začátku roku 2024 vidíme mírný nárůst názoru, že uprchlíci z Ukrajiny představují v ČR problém (nárůst o 4 p.b.).

⁴ Znění otázky: „Domníváte se, že Česká republika dosud přijala ukrajinských uprchlíků: Mnohem více, než je schopná zvládnout; O něco více, než je schopná zvládnout; Přiměřeně tomu, kolik je schopná zvládnout; O něco méně, než je schopná zvládnout; Mnohem méně, než je schopná zvládnout“.

Graf 6: Představují nebo nepředstavují uprchlíci z Ukrajiny problém v celé ČR (%)⁵

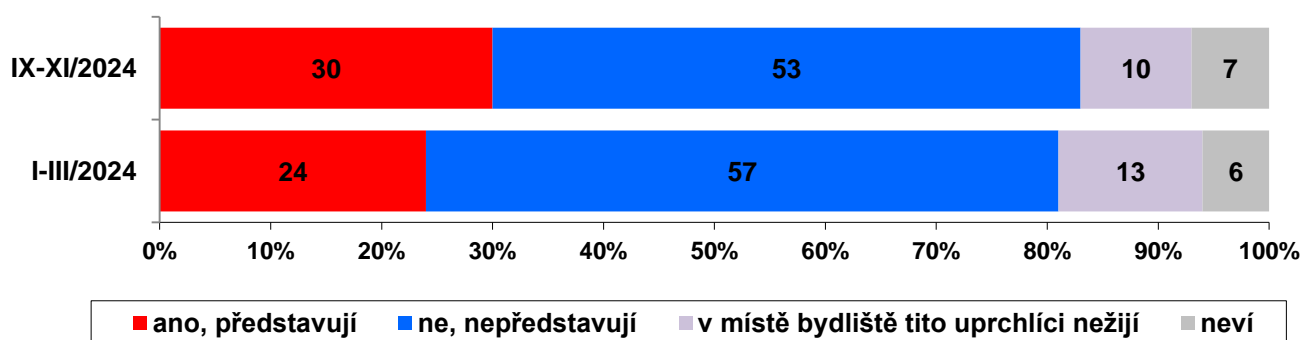
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Z grafu 7 je patrné, že v místě bydliště vnímá uprchlíky z Ukrajiny problematicky výrazně menší část populace, když tři desetiny dotázaných (30 %) považují tyto uprchlíky za problém. Naopak více než polovina populace má za to, že tito uprchlíci v místě jejich bydliště problém nepředstavují (53 %), dalších 10 % uvedlo, že v místě jejich bydliště se s uprchlíky nesetkává, resp. že zde uprchlíci nežijí, a zbývajících 7 % volí odpověď „nevím“. Problematické vnímání uprchlíků z Ukrajiny během roku 2024 mírně narostl a to konkrétně o 6 p.b., což opět kopíruje nastíněnou situaci v předchozích otázkách.

V obou případech vnímají uprchlíky z Ukrajiny problematicky častěji lidé, kteří jsou zároveň proti jejich přijímání v ČR natrvalo. Výraznější nesouhlas je u takto přesvědčených lidí ve vztahu celé ČR a podíl nesouhlasu je nižší, pokud se ptáme konkrétně na problematičnost uprchlíků z Ukrajiny v místě bydliště. Více vyhranění jsou vůči uprchlíkům také lidé, kteří v minulých volbách nevyužili svého volebního práva.

Naopak za problém uprchlíky nepovažují ani v rámci celé ČR ani ve svém místě bydliště častěji lidé s vyšším vzděláním, spokojení se životem a se svou životní úrovní a také lidé spokojení s politickou situací. Rovněž pravicově orientovaní voliči nepovažovali uprchlíky z Ukrajiny za problém častěji, přičemž tento vliv je významný v kontextu celé ČR, v případě místa bydliště oslabuje.

Graf 7: Představují nebo nepředstavují uprchlíci z Ukrajiny problém v místě bydliště (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

⁵ Znění otázky: „Představují, nebo nepředstavují uprchlíci z Ukrajiny, problém 1) v rámci celé České republiky 2) v místě Vašeho bydliště“
Možnosti odpovědi: ano, představují; ne, nepředstavují.

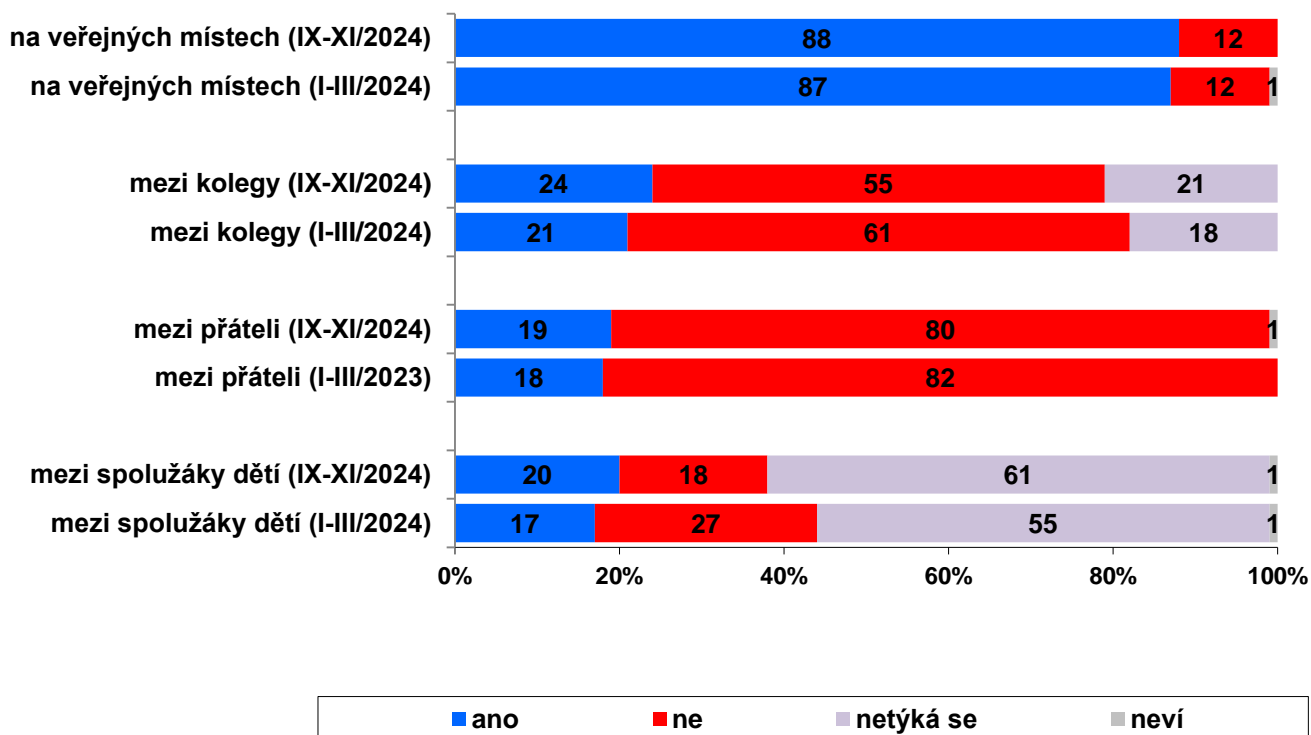
Graf 8 zachycuje, v jakých situacích či za jakých okolností se setkáváme s uprchlíky z Ukrajiny. Nejčastějším prostředím, kde vnímáme osobní přítomnost a kontakt s uprchlíky jsou veřejná místa jako obchody, úřady či MHD a další veřejně přístupná místa, tuto odpověď uvedlo již podruhé 88 % dotázaných.

V bližším kontaktu s lidmi, kteří přišli po konci února 2022 z Ukrajiny, je zhruba pětina populace, kdy nejčastěji jde o kolegy / spolupracovníky (24 %), necelá pětina má tyto uprchlíky mezi svými přáteli (19 %), případně jsou spolužáky dětí (20 %).

Podrobnější analýza ukázala, že na veřejných místech vnímají přítomnost uprchlíků z Ukrajiny častěji lidé mladší 44 let a ekonomicky aktivní, spolu s obyvateli měst s více než 50 000 obyvateli. Lidé, kteří nevnímají setkávání se s uprchlíky na veřejných místech, se také méně často zajímají o situaci těchto uprchlíků.

Mezi přáteli a kolegy mají uprchlíky z Ukrajiny častěji lidé, kteří zároveň souhlasí s možností jejich dlouhodobého setrvání na území ČR, a také lidé, kteří se zajímají o vývoj situace uprchlíků. Ti, kteří mají mezi uprchlíky z Ukrajiny přátele, jsou častěji lidé spokojení s politickou situací v ČR a také lidé spokojení se svým životem.

Graf 8: Osobní zkušenost s uprchlíky (%)⁶

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

⁶ Znění otázky: „Máte nebo nemáte osobní zkušenost s uprchlíky z Ukrajiny, kteří k nám přišli po začátku války na Ukrajině na konci února 2022: Máte mezi nimi přátele; Máte mezi nimi kolegy/spolupracovníky; Mají mezi nimi Vaše děti spolužáky ve škole; Potkáváte se s nimi na veřejných místech (obchody, úřady, MHD apod.)“ Možnosti odpovědi: Ano; Ne.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v24-09</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>12. 9. – 28. 11. 2024</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1008</i>
Počet tazatelů:	<i>71</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM_11m; PM_203; PM_240; PM_250; PM_251; PM_252</i>
Kód zprávy:	<i>pm250116</i>
Zveřejněno dne:	<i>16. ledna 2024</i>
Zpracovala:	<i>Monika Kyselá</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
